

Lessen vanuit de ketensamenwerking rondom kwetsbare gezinnen i.k.v. Leren van Praktijkervaringen in de Jeugdhulp

In het voorjaar van 2022 is een leerbijeenkomst gehouden met uitvoerend professionals om gezamenlijk te reflecteren en inzicht te krijgen in wat goed gaat en wat beter kan in de samenwerking tussen professionals vanuit gemeentelijke wijk- en gebiedsteams, jeugdhulp, onderwijs en medische zorg, die alle betrokken zijn bij de zorg voor kwetsbare gezinnen in Friesland. In deze bijeenkomst zijn de succes- en belemmerende factoren in het samenwerkingsproces, met een specifieke casus als startpunt, in kaart gebracht en zijn concrete verbeterpunten in relatie tot het samenwerkings- en werkproces geformuleerd.

Wat is goed gegaan?

Professionals die

- Prettig samenwerken:
 - ↳ Korte lijnen met elkaar hebben en veel onderling overleggen, met name bilateraal;
 - ↳ Open staan voor laagdrempelig contact met elkaar;
- Grote mate van betrokkenheid en inzet tonen;
- Regelmatig contact zoeken met gezin en aanwezige gezinsproblematiek signaleren;
- Een extra stap zetten als dat nodig is en zaken oppakken die niet tot eigen taken behoren;
- Signalen in eerste instantie hebben besproken in interdisciplinair of multidisciplinair overleg om tot gezamenlijke actie te komen.
- Gaan met ouders in gesprek over zorgen die er zijn.

Organisaties die

- De aanwezige zorgstructuur hebben benut om signalen op te pakken.

Wat kan beter?

Professionals die

- Allemaal op hun eigen stukje actief bezig zijn met het gezin, maar ondanks regelmatig bilateraal overleg, geen zicht hebben op de samenhang in de door verschillende partijen uitgevoerde acties;
- Geen duidelijke afspraken maken over regievoering: wie doet wat wanneer?;
- Geen SMART afspraken maken, waardoor professionals elkaar hier niet op kunnen aanspreken;
- Geen zicht hebben of er een gedeelde verklarende analyse van problemen en krachten is gemaakt, geen initiatief nemen om tot deze analyse te komen en elkaar hierop ook niet aanspreken;
- Geen organisatie-overstijgende tijdlijn en hulpverleningsgeschiedenis van het gezin opstellen en daardoor onvoldoende op de hoogte zijn van en zicht hebben op de problematiek binnen het gezin;

- Niet met een systemische blik naar het gezin kijken en beperkt zicht hebben op het hele systeem rondom het gezin;
- Niet zorgen voor structurele multidisciplinaire overlegmomenten, waarvoor alle betrokken partijen worden uitgenodigd en kunnen aansluiten;
- Beschikbare informatie onvolledig overdragen;
- Onvoldoende oog hebben voor jeugdige, maar vooral gericht zijn op ouder(s) en (daardoor) problematiek van jeugdige onvoldoende signaleren;
- Geen contact met school van jeugdige opnemen en onderhouden en school niet uitnodigen voor multidisciplinaire overlegmomenten;
- Weinig oog hebben voor contact en afstemming met betrokkenen vanuit de medische zorg (huisarts, jeugdarts, ziekenhuis);

Organisaties die

- Onvoldoende oog hebben en zorgdragen voor adequate overdracht bij wisseling in betrokken hulpverleners;
- Geen standaard informatieoverdracht procedures hebben om de bij het gezin betrokken huisarts te informeren;
- Mogelijkheden voor onderlinge afstemming tussen artsen en medische professionals onvoldoende benutten;
- Beperkte mogelijkheden hebben om zorg mijdende ouders te motiveren hulp te accepteren, als er geen sprake is van huiselijk geweld.

Reflectie

Professionals rondom kwetsbare gezinnen zijn vaak enorm betrokken en tonen grote inzet om het gezin verder te helpen. Juist in deze gezinnen is het een uitdaging om voldoende zicht op de brede problematiek in het gezin te krijgen. Door de focus op ouders, verdwijnen jeugdigen soms uit beeld. Een gedragen en gedeelde samenhangende verklarende problemen én krachtenanalyse en een organisatie-overstijgende tijdlijn ontbreken vaak, maar zijn juist in deze gezinnen onontbeerlijk. Ondanks de korte bilaterale lijnen, blijft de gezamenlijke afstemming met andere betrokken professionals lastig. Dit geldt ook voor het betrekken van school en medische zorg o.a. bij multidisciplinair overleg.

Conclusies en aanbevelingen

Wat moet er gedaan worden om de samenwerking tussen professionals vanuit gemeentelijke wijk- en gebiedsteams, jeugdhulp, onderwijs en medische zorg, die betrokken zijn bij de zorg voor kwetsbare gezinnen, te verbeteren?

Door professionals:

- Zorg dat alle betrokken partijen rondom een gezin in beeld zijn en betrek deze partijen bij multidisciplinair overleg;
- Plan structureel en regelmatig multidisciplinair of interdisciplinair overleg in met alle betrokken partijen, en nodig hiervoor ook school en huisarts of andere betrokken professionals vanuit de medische zorg uit;
- Maak duidelijke afspraken over regie en evalueer regelmatig of gemaakte afspraken werkbaar zijn in de praktijk en daadwerkelijk opgevolgd worden;
- Zorg voor adequate informatieoverdracht, inclusief organisatie-overstijgende tijdlijn en hulpverleningsgeschiedenis;
- Zorg voor een gedeelde en gedragen samenhangende verklarende analyse van problemen en krachten;
- Zorg voor een adequate risico-inventarisatie;
- Zorg dat de betrokken huisarts wordt geïnformeerd als er (medische) zorgen zijn rondom een gezin;
- Maak gebruik van de (Friese) verwijzindex om te zien wie betrokken zijn bij de jeugdige;
- Zorg voor heldere en eenduidige taal, die voor alle betrokkenen duidelijk is, zowel in onderlinge communicatie als in verslaglegging.

Door organisaties:

- Formuleer duidelijke richtlijnen voor informatieoverdracht tussen organisaties;
- School: Betrek de jeugdarts/jeugdgezondheidszorg als er sprake is van medische factoren bij jeugdige;
- Rapporteer zorgen over een kwetsbaar gezin en uitkomsten uit onderzoek na een zorgmelding ook aan de betrokken huisarts.

